

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istoría

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

VIII. De signis ante bellum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

modum stupendam esse fateatur. Ac de A
 iis quidem quæ universæ Judæorum
 genti post passionem Domini contige-
 runt, & post voces illas quibus latro-
 nem quidem & homicidam mortis sup-
 plicio liberari, ipsum verò auctorem vi-
 tæ è medio tolli populus omnis succla-
 maverat, Josephi narrationi quicquam
 addere minimè necesse est. Illa verò ad-
 jicere æquum fuerit, quibus divini Nu-
 minis clementia ac providentia decla-
 ratur: Quæ quidem post piaculum in
 Christum admissum, quadraginta an-
 norum spatio, exitium illorum distulit.
 Quo in tempore Apostoli ac Discipuli
 pænè omnes, & Jacobus ipse primus lo-
 ci illius Episcopus, is qui frater Domini
 dicebatur, adhuc superstites, & in ipsâ
 Hierosolymorum civitate degentes,
 firmissimum loci munimentum persta-
 bant: cum divina Providentia adhuc
 eos patientissimè sustineret, si fortè
 commissorum criminum pœnitentiam
 agentes, veniam & salutem consequi
 possent: cumque ejusmodi patientiâ
 minimè contenta Dei benignitas, hor-
 rendis quibusdam signis ac portentis
 divinitus editis, calamitates ipsis, nisi
 pœnitentiam egissent, eventuras præ-
 nuntiaret. Quæ quidem signa cum à C
 prædicto historiæ Scriptore literis man-
 data sint, non incommodum fuerit no-
 stri quoque operis Lectõribus exhi-
 bere.

ῥησιν τῶν ἑσπέρων ἡμῶν ὁμολογήσας. αὐ-
 μὲν οὖν τῶν κτ' τὸ σωτήριον πάθος καὶ τὰς
 φωνὰς ἐκείνας ἐναίσις ἢ τῷ Γεραίων πληθύν-
 τὸν μὲν λησθῆναι φονεῖα τῶν θανάτων παρήκ-
 ται, τὸν δὲ δαχνηγὸν τῆς ζωῆς, ἕξ αὐτῶν ἐκεί-
 σεν δὲ θῆναι, τὰ παντὶ συμβεβηκότων ἐθνα-
 ἕδ' ἐν ἀνδρείοις ταῖς ἰσοθείαις ἐπιλέγειν. ταῦτα
 δ' ἂν εἴη δίκαιον ἐπιπερὶ λῶσαι, ἀγχοῦτ' αὖ
 ὡς ἀσάλακα Φιλανθρωπίας τῆς παναγαθῆς
 ὡρηνοίας. τεσσαρῶν κ' ἐφ' ὅλοις ἔτεσι κτ'
 τῶν κτ' τῶν Χειρῶν τὸ λῶσαι, τὸν καὶ αὐτῶν
 ὄλεθρον ὑπερθεμῆναι ἐν ὅσοις τῷ Ἀποστόλῳ
 Β καὶ τῶν μαθητῶν ἰπείρας, Γαλιλαῖος τε αὐτὸς ὁ
 τῷ δὲ πρῶτῳ Ἐπίσκοπῳ, Ἐκκλῆσιας χημα-
 πίζων ἀδελφός, ἐπὶ τῷ βίῳ πεινίσις, καὶ ἐπὶ
 αὐτῆς τῆς Γερουσιῶν πόλεως τὰς διατρι-
 βὰς ποιῶντο, ἐξ ὧν ὡς ὅτι οὐκ ἐχρημάτων πα-
 ρεμῆρον τὰ τόπων τῆς θείας Ἐπισκοπῆς εἰσὶν
 τότε μακροθυμίας, εἰ ἄρα ποτὲ διωθήσονται
 ἐφ' οἷς ἐδράσαν μελανοήσαντες, συζητήσονται
 ζωηρίας τυχεῖν κτ' ὡς τῆς τοσαύτης μακρο-
 θυμίας, ὡς ἀδύνατον θεοσημίας τῶν μελλόντων
 αὐτοῖς μὴ μελανοῦσαι συμβεβηκότων ὡς ἀνα-
 μῆναι. ἀλλ' αὐτὰ μνήμης ἡξιοῦντα πρὸς τὴν
 δὲ δὲ πλημῆρας συγγραφέως, ἕδ' ἐν οἷον τοῖς τῶν
 δὲ προσέειπεν τῇ γραφῇ ὡς ἀθεῖναι.

CAPUT VIII.

De signis ante bellum.

Vide Ni-
 cephor.
 l. 3. c. 4.

SUmpto igitur in manus libro, re-
 Scita mihi quæ in sexto historiarum
 Volumine referuntur his verbis: Et
 falsis quidem illis vaticiniis, seque à Deo
 missos mentientibus, infelix populus
 fidem adhibebat. Evidentibus autem D
 prodigiis, & futuram solitudinem
 prænuntiantibus, neque advertabant
 animos neque credebant. Sed tanquam
 attoniti, oculisque & mente capti,
 ipsius Dei præconia ac vaticinia insu-
 per habuerunt. Primum cum supra ci-
 vitatem stetit gladius simile gladio, & an-
 tibi spatio ardere perseveravit cometes.
 Deinde cum ante defectionem pri-
 mosque belli motus, populo ad fe-
 stum diem Azymorum congregato,
 sexto idus Aprilis hora noctis nona,
 tanta repente lux circa altare tem-
 plumque circumfusa est, ut dies jam cla-
 rissimus esse videretur: eaque lux horæ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

Περὶ τῶν ἀπὸ τῆς πολέμου σημείων.

ΚΑὶ δὲ λαβὼν ἀνάγνωδι τὰ κτ' τὴν ἐκ-
 τῶν τῶν ἰσοθειῶν αὐτῶν δὲ δὲ πλημῆρας ἐν
 τῆτοις. τὸν γοῦν ἀθλιὸν δῆμον, οἱ μὲν ἀπα-
 τεῶνες κτ' καταψυδὲρ ἄνθρωποι τῶν Θεῶν, τῶν κατὰ
 τα παρῆκον τοῖς δὲ ἐναργέσι καὶ προσ-
 μαίνεσι τῶν μέλλουσιν ἐσεῶν ἐρημίας τι-
 ρασιν ἕτε προσέειπον, ἕτε δὲ πείσειον ἀλλ' ὡς
 ἐμπεθερηθημένοι, καὶ μήτε ὁμαῖα μήτε
 ψυχῶν ἐχόντες, τῶν τῶν Θεῶν κηρυμάτων
 παρήκον τῶν μὲν, ὅτι ὑπερ τῶν πόλεων
 ἄστρον ἐσηρῶμφαία ὡς ἀπλήσιον, καὶ ὡς ἀ-
 τεῖνας ἐπὶ ἐνιαυτὸν κομήτης τῶν δὲ ἡνίκα
 πρὸ τῆς ἀποστάσεως καὶ τῶν πρὸς τὸν πόλεμον
 κινήσονται, ἀπροιζόμενος τῶν λαῶν πρὸς
 τῶν τῶν ἀζύμων ἐσθλῶν, ὁ γοῦν ξανθὸν
 μῶν κτ' νυκτὸς ἐνάτῳ ὡραν, τοσούτου
 φῶς ἀπέλαμψε τὸν βωμὸν καὶ τὸν ναόν.

ως δοκεῖν ἡμέραν εἶναι λαμπράν καὶ τὸ πα-
 ρέτενον ἐφ' ἡμίσειαν ὥραν. ὁ τοῖς μὲν ἀπεί-
 ροις, ἀθάτον ἐδόκει εἶναι τοῖς δ' ἱερογραμμα-
 τῶσι, πρὸς τῷ διποβεηκότων εὐθεῶς ἐκρίθη.
 καὶ κατὰ τὴν αὐτῶν ἑορτῶν, βῆς μὲν ἀχθεῖσα
 ὑπὸ δ' ἀρχιερέως πρὸς τὴν θυρίαν, ἔτεκεν ἄρ-
 να ἐν πρῶ ἱερῷ μέσῳ. ἡ δ' ἀνατολικὴ πύλη τῆ
 ἐνδοτέρῳ χαλκῇ μὲν ἔσα καὶ τεταρτάτη,
 κλειομένη δ' ἀειδαίλω μόλις ὑπ' ἀνθρώπων
 εἰσοσι, καὶ μοχλοῖς μὲν ἐπέειδομένη σιδηρο-
 δέτοις, καταπῆγας δ' ἔχουσα βαθυτάτης,
 ὡφθη κατὰ νυκτὸς ὥραν ἐκτὴν αὐτομάτως
 ἦνοι μὲν. καὶ τὴν ἑορτῶν ἡμέραις ἔ πολλαῖς
 ὑστερον, μιᾶ καὶ εἰκάδι δευτεμῆσι μηνός, φάσ-
 μα π δαιμονιον ὡφθη μείζον πίσεως. τέρας
 δ' ἀν' ἐδόξεν εἶναι τὸ ῥηθησόμενον, εἰμὴ καὶ ὡσαύ-
 τοις θεασαμένοις ἰσάγητο, καὶ τὰ επακολου-
 θήσαντα παθῆν, τῶν σημείων ἦν ἀξία. ὡσαύ-
 τῳ γὰρ ἡλὶς δύσεως, ὡφθη μέγιστος πᾶσαν ἴην
 χώραν ἀεμάτα καὶ φάλαγγες ἐνοπιοὶ διατ-
 λισσαι τῷ νεφῶν, καὶ κυκλιόμεναι τὰς πό-
 λεις. καὶ τὴν ἑορτῶν ἡ πενήκοσὴ καλεῖται,
 νύκτωρ οἱ ἱερεῖς παρελθόντες εἰς τὸ ἱερόν ὡσαύ-
 τῳ αὐτοῖς ἐθῆ ἦν, ὡσαύτῳ τὰς λειτουργίας. πρῶ-
 τῳ μὲν κινήσεως ἔφασαν ἀνιλαμβάνεσθαι καὶ
 χτύπε. καὶ τὰ ταῦτα φωνῆς ἀφ' ἁπλῶς, μέγα
 εἰκασίον ἐντεθέν. τὸ δ' ἑσπέρων φοβερώτε-
 ρον Ἰησοῦς γὰρ πρὸς Ἄνανιαν. τῷ ἰδιωτῶν,
 ἀγροικῶ, ὡσαύτῳ τῶν ἐσπέρων τῶν πολέμων,
 τὰ μάλιστα τῆς πόλεως εἰρηνοδομένης καὶ
 εὐθηνέσης, ἐλθὼν ἐπὶ τῶν ἑορτῶν ἐν ἡ σκίλω-
 ποιῆσθαι πάντας ἐθῆ ἦν τῷ Θεῷ κατὰ τὸ ἱερόν,
 ἔξαπλῶς ἀναβοῶν ἡξασθαι φωνῆ ἀπ' ἀνα-
 τολῆς, φωνῆ ἀπὸ δύσεως, φωνῆ ἀπὸ τῶν τει-
 σάσεων ἀνέμων. φωνῆ ἐπὶ Ἱερουσόλυμα καὶ
 τὸ ναόν, φωνῆ ἐπὶ νυμφίους καὶ νύμφας,
 φωνῆ ἐπὶ πάντα τὸν λαόν τῶν μεθ' ἡμέραν
 καὶ νύκτωρ καὶ πάντας τὰς σενωπὰς ὡσαύ-
 τῳ κεκραγῶς. τῶν δ' ἐπισήμων πῖνες δημοτῶν
 ἀγανακτισαίτες πρὸς τὸ κακόφημον, καὶ
 ἀρχιερεῖς συλλαμβάνουσι τὸν ἀνθρώπον,
 καὶ δειναῖς ἅμα καὶ πολλαῖς αἰκίζουσι πη-
 γαῖς. ὁ δ' ἐβ' ὡσαύτῳ ἑαυτῶ φεγγάμενθαι,
 ἔπειδ' ἰδὼς πρὸς τὰς παρόντας, ἄς καὶ πρῶτε-
 ρον φωνῆς βοῶν διετέλει. νομισαίτες δ' οἱ
 ἀρχόντες, ὡσαύτῳ ἦν, δαιμονιώτερον εἶναι τὸ κί-
 νημα τῶν ἀνθρώπων, ἀγασθῶν αὐτὸν ἐπὶ τὸν πα-

A dimidiæ spatio permansit. Quod im-
 peritis quidem bonum omen esse vide-
 batur : sed sacrorum Scribæ, ea quæ
 posthæc evenerunt, portendi illo si-
 gno statim judicarunt. In eadem quo-
 que solemnitate vacca cùm à Pontifice
 ad sacrificium adduceretur, agnum in
 medio templo enixa est. Sed & janua
 interioris sacrarii orienti obversa, quæ
 tota area & immensè ponderis erat, &
 quæ sub vesperam vix à viginti homini-
 bus claudebatur, & vectibus quidem
 ferro obvinctis sustinebatur, pessulos
 verò altissimè in terram demissos habebat,
 circa sextam noctis horam visa est
 sponte patefacta. Paucis deinde post
 B festivitatem exactis diebus, prodigio-
 sum quoddam spectrum apparuit fidem
 omnem superans. Ac profectò id quod
 dicturus sum, fabula esse videretur, ni-
 si ab iis, qui illud spectarunt, proditum
 esset, & subsecuta clades ejusmodi
 ostentis haudquaquam impares extitisset.
 Etenim ante Solis occasum per un-
 niversam regionem currus in aère subli-
 mes ferri, & armatæ phalanges per cælum
 discurrere, urbesque circumvallare
 sunt visæ. Festo autem die qui Pen-
 tecoste appellatur, Sacerdotes noctu
 templum ingressi ad obeunda ex more
 C ministeria, primùm quidem motum
 ac strepitum se exaudisse dixerunt, cùm
 deinde vocem quasi confertæ multitu-
 dinis simul clamantis : Migremus hinc.
 Quod verò his omnibus longè terribili-
 us est; Jesus quidam Ananiæ filius, vir
 plebejus & rusticus, quadriennio prius
 quam bellum esset exortum, adhuc pa-
 cata civitate & rerum omnium copiis
 abundante, cùm ad festum diem venisset
 quo tabernacula in honorem Dei ju-
 xta templum defigi ab omnib' mos est,
 repente exclamare cœpit: Vox ab Ori-
 ente, vox ab Occasu, vox à quatuor
 D ventis: vox in Hierosolyma & in tem-
 plum, vox in sponfos & in sponfas, vox
 in universum populum. Idq; noctu & in-
 terdiu clamitans omnes civitatis vicos
 circuibat. Nonnulli verò ex primoribus
 populi diritatem ominis ægrè ferentes,
 hominem corripiunt, multisque verberibus
 afficiunt. At ille nec pro se quicquam
 locutus, nec eos qui ipsum verberabant,
 privatim deprecatus, eadem quæ prius
 verba inclamare non desistit. Proinde
 Magistratus Judæorum rati, id quod erat,
 divinum quemdam esse hominis motum
 atque afflatum, cum ad Præfidem Romanum
 perducunt. Apud
 L ij

quem flagris ad osium usque denudationem laniatus, nec preces, nec lacrimas ullas effudit. Sed quantum maxime poterat flebili ac lugubri modo vocem inflectens, ad singula verbera accinebat: Væ væ Hierosolymis. Aliud etiam majori admiratione dignum ab eodem Scriptore memoratur. Oraculum scilicet quoddam in sacris libris repertum fuisse, quo prædicebatur, illis circiter temporibus quemdam ex ipsorum finibus profectum orbis terrarum imperio potiturum. Quod ille quidem Scriptor in Vespasiano expletum esse existimavit. Verum Vespasianus non totius orbis terrarum, sed Romanum duntaxat Imperium obtinuit. Rectius ergo id referatur ad Christum, cui dictum est à Patre: Postula à me, & dabo tibi gentes hereditatem tuam, & possessionem tuam terminos terræ. Et per cujus Apostolos circa idem tempus in omnem terram exierat sonus, & ad fines orbis terrarum verba pervenerant.

f. 2.
f. 18.

Ἐὰν Ῥωμαίοις ἑπαρχὸν ἔνθα μάλιστα μέγιστον ὄσων ξανόμυρον, ἔδ' ἰκέτευσεν ἕτ' ἐδάκρυον. ἀλλ' ὡς ἐπὶν μάλιστα τὴν Φωνὴν ὀλοφύειν ἰκῶς παρεγκλιῶν, πρὸς ἑκάστην ἀπεκράνατο πηγὴν, αἱ αἰ' ἑρροσολύμοις. ἕτερον δὲ πάλιν πρὸς τὸ ἕξοτερον ὁ αὐτὸς ἰσορεῖ συγγραφεὺς, χροσμὸν ἰνα φάσκων ἐν ἱερεῖς γραμμασιν εὐρηθῆς πρὸς ἑχόντα, ὡς καὶ τὸν καιρὸν ἐκείνου διὰ τῆς χώρας αὐτῶν πρὸς ἀρετῆς τῆς οἰκισμένης ὃν αὐτὸς μὲν Ἰππὸ Οὐεσπασιανὸν πεπληρωθῆς ἔξείληφεν. ἀλλ' ἐχ' ἀπάσης γε ὁδοῦ, ἢ μόνος ἤρξεν τῆς ὑπὸ Ῥωμαίοις δικαιοτέρον δὲ ἂν Ἰππὸ τὸν Χρῆστον ἀναχθεῖν, πρὸς εἰρήνην ὑπὸ ἑσ' πατέρος αἰτήσασθαι ἑμῶς, καὶ δάσω σοι ἐθνητῶν κληρονομίαν σε, καὶ τὰ κατὰ χροσὸν σετὰ πέρατα τῆς γῆς. ἔδ' ἡ καὶ αὐτὸς δὴ ἐκείνου τῶ καιρῶ εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἔξῆλθεν ὁ φθόγγος τῶ ἱερώων Ἀποστόλων, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκισμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν.

CAPUT IX.

De Iosepho & de libris quos scriptos reliquit.

Huc refer
Niceph.
c. 18. l. 2.

PROPOD his rebus tandem ad exitum perductis, rationi consentaneum videtur de Iosepho ipso qui historiae quam praemanibus habemus tantum adjuvamentum contulit, quis & unde, quove genere prognatus fuerit, exponere. Id vero etiam ipse declarat de se loquens his verbis: Iosephus Mattathie filius, natione Hebraeus, domo Hierosolymitanus ex numero Sacerdotum, qui & initio adversus Romanos pugnavi; & rebus postea gestis necessitate coactus interfui. Hic vir omnium tunc temporis Judaeorum praestantissimus fuit, non modo popularium suorum sed etiam Romanorum iudicio: adeo ut ipse quidem in urbe Roma statua donatus sit, libri vero ab eo conscripti in Bibliotheca publica fuerint collocati. Scripsit autem Antiquitates quidem Judaeas viginti libris: Historiam vero belli Judaici, quod a Romanis sua aetate gestum est, septem Voluminibus complexus est: quam non solum Graco, sed etiam patrio sermone ab se editam esse testatur. Dignus omnino cui & hic & in ceteris fides habeatur. Extant etiam duo eisdem libri de Judaeorum vetustate lectu

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄.

Περὶ Ἰωσήφου, καὶ ὧν κατέλιπε συγγραμμάτων.

ΕΠΙ ΤΕΤΟΙΣ ΠΑΣΙΝ, ἄξιον μὴ δὲ αὐτὸν τὸν Ἰωσήφον, τοσαύτα τῆ μὲν χεῖρας συγγραμμάτων ἰσορεῖα, ὅποθεν τε καὶ ἀφ' ὧν ἄλλοις ἀρεμάτο, ἀγνοεῖν. δηλοῖ ὅτι πάλιν αὐτὸς καὶ τῶτο λέγων ὡδε. Ἰωσήφος Ματθαίου παῖς, ἔξ ἑρροσολύμων ἱερεὺς. αὐτὸς τε Ῥωμαίοις πολεμήσας τὰ πρῶτα, καὶ τοῖς ἕτερον πρῶτα ἑξ ἀνάγκης. μάλιστα ὅτι καὶ ἐκείνου καιρῶ Ἰσραὴλιαν ἑσ' ἀμόνοισ τοῖς ὁμοεθνεσιν, ἀλλὰ καὶ πρὸς Ῥωμαίοις γέγονεν ἀντὶ Ἰπποδοξότατος. ὡς αὐτὸς μὲν ἀναβῆσαι ἀνδριάντῳ Ἰππὸ τῆς Ῥωμαίων ἱμνηθῆσαι πόλεως. τὰς ὅτι πρῶτα ἀδελφείας αὐτῶν λόγους βιβλιοθήκης ἀξιοθῆναι. ὁδοῦ δὴ πᾶσαν τὴν Ἰσραὴλιν δὲ χροσολογίαν ἐν ὅλοις εἴκοσι κατὰ βιβλίον συγγραμμάσιν. τὴν δὲ ἰσορεῖαν τὴν καὶ αὐτὸν Ἰσραὴλιν πολεμῶν, ἐν ἐπὶ λόγους ἀκαὶ ἐμόνον τῶ ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ τῶ πατρῷ Φωνῆ πρῶτα οὐκ αὐτὸς ἑαυτῶ μαρτυρεῖ, ἀξιός γε ὧν διὰ τὰ λοιπὰ πιστευθῆσαι, καὶ ἕτεροι ὅτι αὐτῶ φέρειαι πρῶτα ἀξία δύο, τὰ πρὸ τῆς Ἰσραὴλιαν δὲ χροσολογίας ἐν οἷς καὶ ἀντὶ τῆς πρὸς Ἀπίωνα τὸν Γραμ